

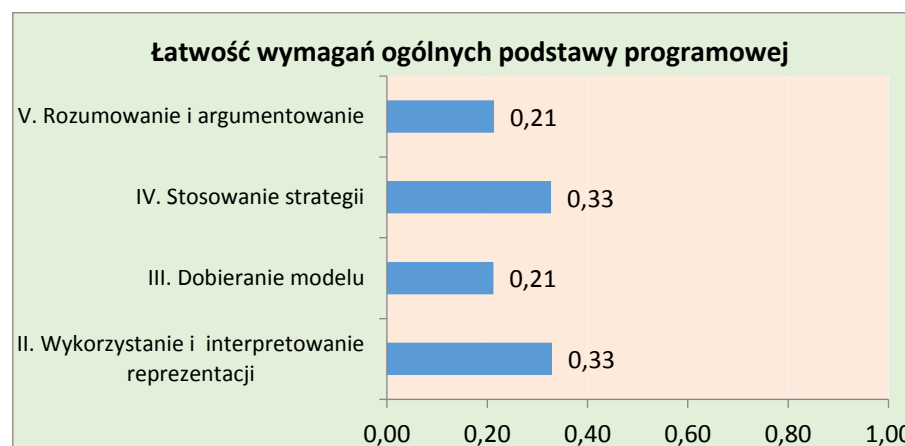
RAPORT

z diagnozy umiejętności matematycznych na poziomie rozszerzonym uczniów liceów i techników w „połowie drogi” przed maturą

marzec 2019

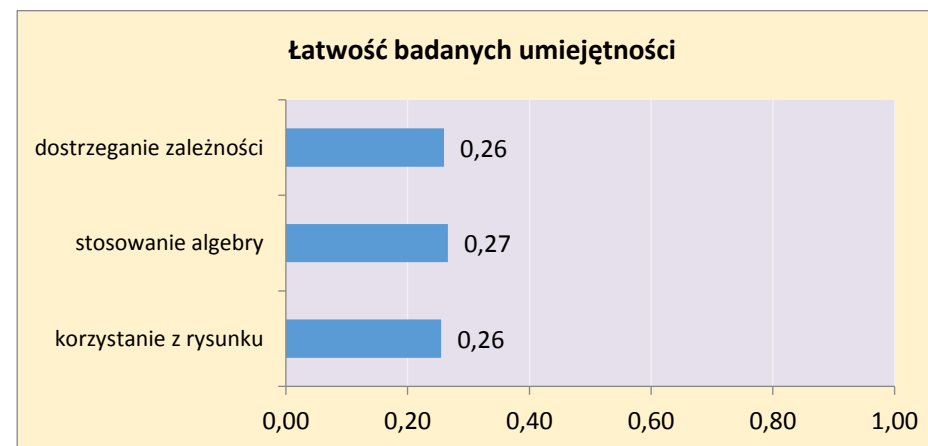
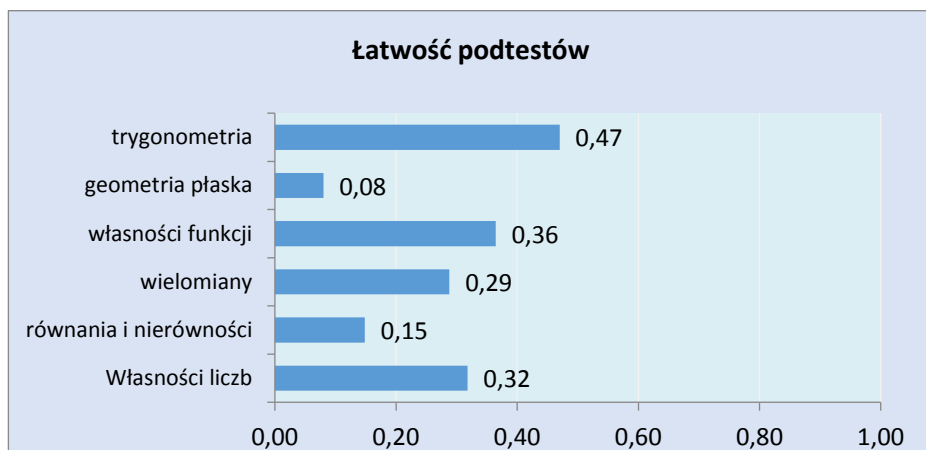
Plan testu – wymagania ogólne

Wymagania ogólne zapisane w podstawie programowej	Liczba punktów za poszczególne obszary	Waga (%)
<p>II. Wykorzystanie i interpretowanie reprezentacji. Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych Uczeń rozumie i interpretuje pojęcia matematyczne oraz operuje obiektami matematycznymi.</p>	8 p.	27%
<p>III. Modelowanie matematyczne. Uczeń dobiera model matematyczny do prostej sytuacji i krytycznie ocenia trafność modelu. Uczeń buduje model matematyczny danej sytuacji, uwzględniając ograniczenia i zastrzeżenia.</p>	11 p.	37%
<p>IV. Użycie i tworzenie strategii. Uczeń stosuje strategię, która jasno wynika z treści zadania. Uczeń tworzy strategię rozwiązania problemu</p>	4 p.	13%
<p>V. Rozumowanie i argumentacja Uczeń prowadzi proste rozumowanie, składające się z niewielkiej liczby kroków Uczeń tworzy łańcuch argumentów i uzasadnia jego poprawność.</p>	7 p.	23%

Plan testu

Numer zadania	Wymagania szczegółowe podstawy programowej	Liczba punktów
	Uczeń:	
1	przedstawia liczby rzeczywiste w różnych postaciach;	0 – 1
2	wykorzystuje definicję logarytmu i stosuje w obliczeniach wzory na logarytm iloczynu, logarytm ilorazu i logarytm potęgi o wykładniku naturalnym;	0 – 1
3	stosuje proste zależności między funkcjami trygonometrycznymi; wykorzystuje definicje i wyznacza wartości funkcji sinus, cosinus i tangens dowolnego kąta o mierze wyrażonej w stopniach lub radianach (przez sprowadzenie do przypadku kąta ostrego);	0 – 1
4	dzieli wielomiany przez dwumian $ax + b$;	0 – 2
5	używa wzorów skróconego mnożenia podczas dowodzenia nierówności;	0 – 3
6	dodaje, odejmuje i mnoży wielomiany; posługuje się poznanymi metodami rozwiązywania równań do obliczenia, dla jakiego argumentu funkcja przyjmuje daną wartość; określa funkcje za pomocą wzoru, tabeli, wykresu, opisu słownego;	0 – 4
7	wyznacza wartość najmniejszą i wartość największą funkcji kwadratowej w przedziale domkniętym;	0 – 3
8	przedstawia liczby rzeczywiste w różnych postaciach;	0 – 3
9	znajduje związki miarowe w figurach płaskich;	0 – 4
10	rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną; rysuje wykres funkcji liniowej, korzystając z jej wzoru;	0 – 4
11	stosuje wzory Viète'a; rozwiązuje równania i nierówności kwadratowe z parametrem;	0 – 4
		0 – 30

Diagnoza w projekcie Połowa drogi...

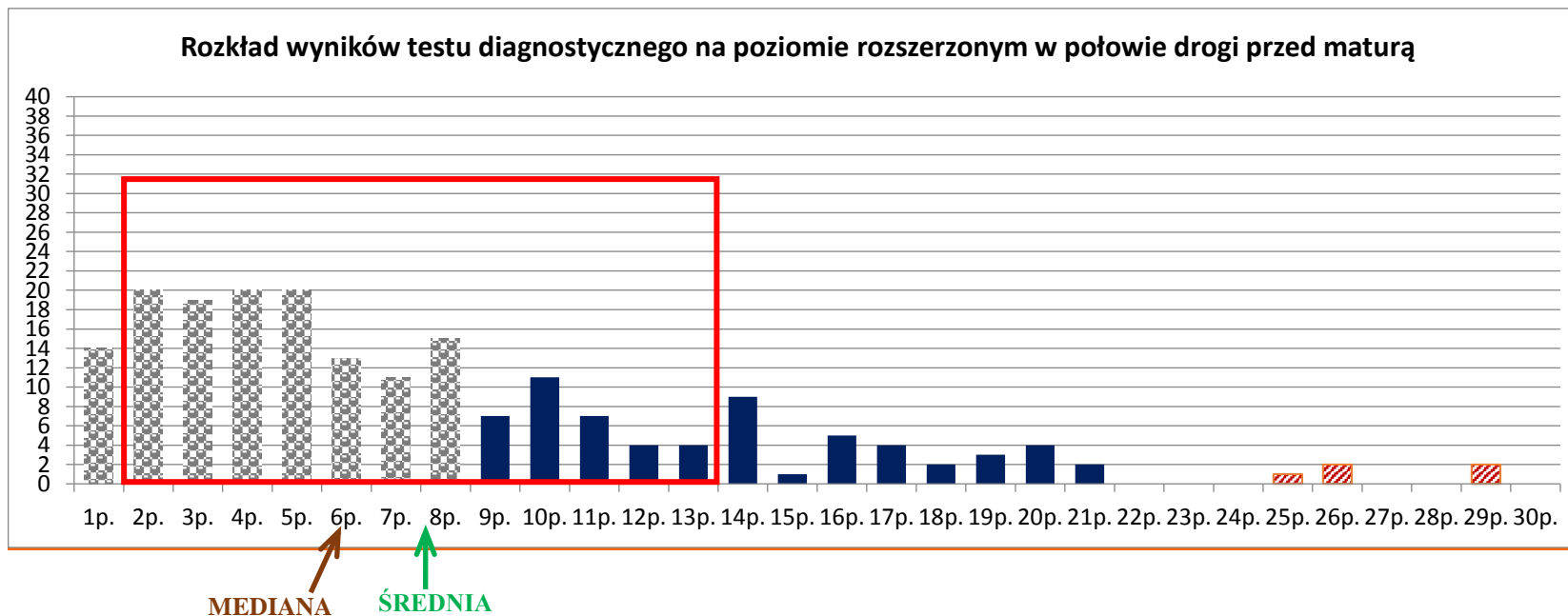
Wnioski:

W przeprowadzonej diagnozie łatwości żadnego z badanych wymagań ogólnych nie można uznać za satysfakcjonujące. Ok. 30% uczniów, którzy przygotowują się do matury z matematyki na poziomie rozszerzonym rozumie i interpretuje pojęcia matematyczne oraz operuje obiektami matematycznymi i potrafi tworzyć strategię rozwiązania zadania, a tylko niewiele ponad 20% tych uczniów ma umiejętności bardziej złożone – budowanie modelu matematycznego danej sytuacji, tworzenie łańcucha argumentów i uzasadnianie jego poprawności

Analiza statystyczna

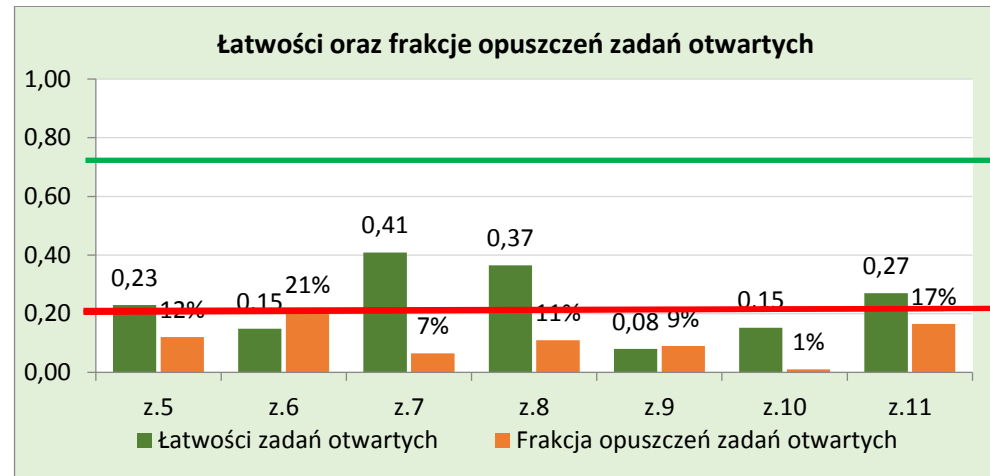
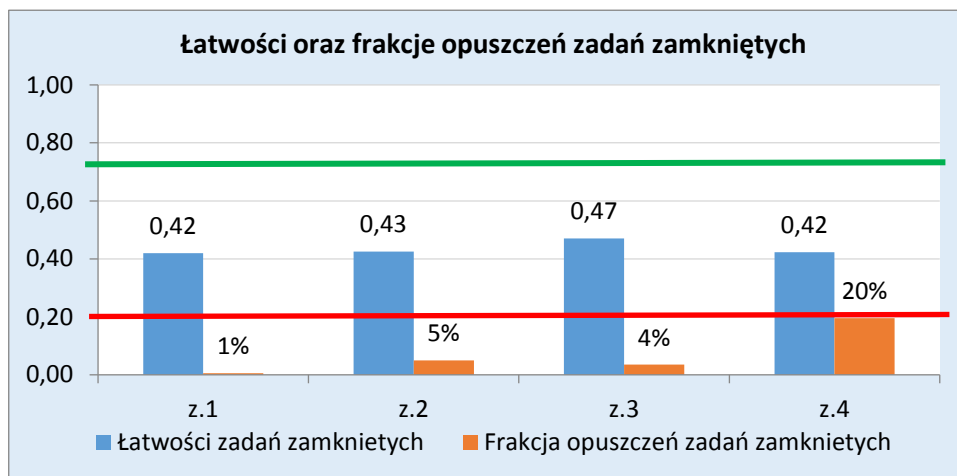
Wskaźnik	Wyjaśnienie	Wartość wskaźnika	Komentarz
Liczba uczniów	Liczba uczniów, którzy przystąpili do testu diagnostycznego <i>Matematyka_PR</i> .	200	Raport opracowano na podstawie wyników przesłanych przez mazowieckich nauczycieli na kurs MPD_2019. Uczniowie, którzy uzyskali 0 punktów nie zostali uwzględnieni w raporcie.
Liczba klas	Liczba klas, które przystąpiły do testu	9	
Liczba punktów	Liczba punktów możliwa do uzyskania za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań testu.	30	Każdy uczeń mógł uzyskać max 30 punktów - 5 punktów za zadania zamknięte i 25 punktów za zadania otwarte.
Łatwość testu	Wartość wskaźnika łatwości wskazuje na łatwość/trudność testu	0,26	Łatwość testu liczymy dzieląc sumę punktów zdobytych przez uczniów piszących test przez sumę punktów możliwych do zdobycia przez wszystkich uczniów, którzy pisali test.
MIARY TENDENCJI CENTRALNEJ			
Średnia arytmetyczna	Suma wszystkich wyników podzielona przez liczbę uczniów	7,8	Typowy uczeń tej klasy uzyskał 7,8 punktu na 30 punktów możliwych do uzyskania. Oznacza to, że "statystyczny" uczeń opanował 25,9% czynności mierzonych testem.
Mediana	Wynik środkowy spośród wyników uczniowskich uporządkowanych malejąco lub rosnąco	6,0	Środkowy uczeń w uporządkowanym malejąco lub rosnąco rozkładzie wyników uzyskał 6,0 punktów z 30 punktów możliwych do uzyskania. Stanowi to odpowiednio 20,0% możliwej do uzyskania liczby punktów.
MIARY ROZRZUTU			
Najniższy wynik	Najniższy wynik spośród wyników osiągniętych przez uczniów	1	Liczba uczniów, którzy uzyskali najniższy wynik: 14 uczniów
Najwyższy wynik	Najwyższy wynik spośród wyników osiągniętych przez uczniów	29	Liczba uczniów, którzy uzyskali najwyższy wynik: 2 uczniów
Rozstęp wyników	Różnica między wynikami najwyższym i najniższym osiągniętymi przez uczniów	28	Uczniowie uzyskali wyniki w zakresie od 1 do 10 punktów (na 30 punktów możliwych do uzyskania).
Odchylenie standardowe	Miara rozproszenia wyników w odniesieniu do wyniku średniego	5,9	Około 70% uczniów z klasy osiąga wyniki z przedziału: od 1,8 do 13,7 punktów

Analiza wykonania

Łatwość testu: 0,26	Charakterystyka zróżnicowania współczynnika łatwości zadań lub testu
<p>Łatwość zadania (testu) to stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadania (testu) przez wszystkich uczniów do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.</p> <p>Uwaga: jeśli współczynnik łatwości zadania jest poniżej 0,20, badanej umiejętności trzeba nauczyć jeszcze raz, łatwość powyżej 0,75 uznajemy za zadowalającą.</p>	0,00 - 0,19 zadania/test bardzo trudne (za trudne dla klasy);
	0,20 - 0,49 zadania/test trudne
	0,50 - 0,69 zadania/test średniej trudności /łatwości;
	0,70 - 0,89 zadania/test łatwe;
	0,90 - 1,00 zadania/test bardzo łatwe (za łatwe dla klasy).

Łatwości zadań testu

Wnioski:

Dla tej grupy uczniów łatwość testu jest równa 0,26, co oznacza, że **test był trudny**. Wśród zadań testu są tylko zadania trudne lub bardzo trudne.

Zadania bardzo trudne	6, 9, 10
Zadania trudne	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 11
Zadania średnio trudne	-
Zadania łatwe	-
Zadania bardzo łatwe	-

Szczegółowa analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych - przykład

Nr z.	ZADANIA – grupa A	Grupa A	Grupa B	ZADANIA – grupa B																								
2	<p>Liczba $\log_4 8 - \log_{16} 64 + 4^{\log_2 \frac{2\sqrt{3}}{3}}$ jest równa</p> <p>A. $4\frac{1}{3}$. B. $1\frac{1}{2}$. C. $1\frac{1}{3}$. D. $\frac{3}{4}$</p>	<p>Zadanie 2A</p> <table border="1"> <tr><th>Option</th><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td><td>fr.op.</td></tr> <tr><th>Percentage</th><td>17%</td><td>15%</td><td>52%</td><td>10%</td><td>6%</td></tr> </table>	Option	A	B	C	D	fr.op.	Percentage	17%	15%	52%	10%	6%	<p>Zadanie 2B</p> <table border="1"> <tr><th>Option</th><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td><td>fr.op.</td></tr> <tr><th>Percentage</th><td>10%</td><td>27%</td><td>27%</td><td>32%</td><td>4%</td></tr> </table>	Option	A	B	C	D	fr.op.	Percentage	10%	27%	27%	32%	4%	<p>Liczba $\log_9 27 + \log_{27} 81 - 9^{\log_3 \frac{\sqrt{6}}{2}}$ jest równa</p> <p>A. $4\frac{1}{3}$. B. $2\frac{2}{3}$. C. $1\frac{2}{3}$. D. $1\frac{1}{3}$</p>
Option	A	B	C	D	fr.op.																							
Percentage	17%	15%	52%	10%	6%																							
Option	A	B	C	D	fr.op.																							
Percentage	10%	27%	27%	32%	4%																							

Wnioski:

Zadania w obu grupach są bardzo podobne, a wybór odpowiedzi bardzo różny. Niesatysfakcjonujący jest 52% wybór poprawnej odpowiedzi w grupie A, nad logarytmami uczniowie jeszcze muszą popracować (w klasie pierwszej logarytmy były zapewne tylko wprowadzone, nie było czasu na bardziej złożone ćwiczenia). Cieszy zatem tylko sześcioprocetowa frakcja opuszczeń.

Szczegółowa analiza wyborów uczniów w zadaniach otwartych - przykład

Nr	Treści zadań		Wnioski												
5	<p>A. Wykaż, że dla każdego $x, y, z \in R$ prawdziwa jest nierówność</p> $x^2 + y^2 + z^2 \geq 2(xy + 2yz - 2y^2).$ <p>B. Wykaż, że dla każdego $a, b, c \in R$ prawdziwa jest nierówność $a^2 + b^2 + c^2 \geq ab + bc + ac$.</p>	<p style="text-align: center;">Zadanie 5</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>3p.</td> <td>2p.</td> <td>1p.</td> <td>0p.</td> <td>fr.op.</td> </tr> <tr> <td>17%</td> <td>4%</td> <td>11%</td> <td>57%</td> <td>12%</td> </tr> </table>	3p.	2p.	1p.	0p.	fr.op.	17%	4%	11%	57%	12%	<p>Zadania „na dowodzenie” sprawiają uczniom duże trudności. Szczególnie uciążliwe są zadania, które wymagają uzasadnienia prawdziwości nierówności. Uczniowie mają kłopot z precyzyjnym zapisaniem dowodu. Warto zademonstrować taki dowód i przećwiczyć zapis na kilku podobnych zadaniach, np. wrzucanych do różnych sprawdzianów jako zadanie powtórzeniowo-treningowe.</p> <p>Może tak?</p> <p>Przekształćmy nierówność podaną w zadaniu. Mamy zatem udowodnić, że dla każdego $x, y, z \in R$ zachodzi:</p> $x^2 + y^2 + z^2 - 2xy - 4yz - 4y^2 \geq 0$ <p>Już widać pierwszy wzór skróconego mnożenia, zapiszmy nierówność jeszcze inaczej:</p> $(x^2 + y^2 - 2xy) + (z^2 - 4yz - 4y^2) \geq 0$ <p>i stosując wzory:</p> $(x - y)^2 + (z - 2y)^2 \geq 0$ <p>– teraz to jest teza, którą mamy udowodnić.</p> <p>Dowód: po lewej stronie nierówności mamy sumę kwadratów dowolnych liczb rzeczywistych, która jest zawsze nieujemna. Ta suma jest równa zero tylko dla $x = y$ i $z = 2y$. ckd.</p>		
3p.	2p.	1p.	0p.	fr.op.											
17%	4%	11%	57%	12%											
9	<p>A. W trapezie, którego podstawy mają długości a, b, gdzie $a > b$, suma miar kątów wewnętrznych przy dłuższej podstawie trapezu wynosi 90°. Wykaż, że odcinek łączący środki podstaw tego trapezu ma długość $\frac{a-b}{2}$.</p>	<p style="text-align: center;">Zadanie 9</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>4p.</td> <td>3p.</td> <td>2p.</td> <td>1p.</td> <td>0p.</td> <td>fr.op.</td> </tr> <tr> <td>4%</td> <td>0%</td> <td>1%</td> <td>16%</td> <td>71%</td> <td>9%</td> </tr> </table>	4p.	3p.	2p.	1p.	0p.	fr.op.	4%	0%	1%	16%	71%	9%	<p>1. Jeden z uczniów rzucił chyba niechcący hasło, a może przedłużył ramiona trapezu i tym sposobem doszliśmy wspólnie do trochę innego rozwiązania</p> <p>Handwritten solution details:</p> <ul style="list-style-type: none"> Diagram: Trapezoid with vertices A, B, C, D. Top base DC is extended to point S. Line segment EF connects midpoints of bases AB and DC. Angle at D is $90^\circ - x$. Equations: <ul style="list-style-type: none"> $SE = \frac{1}{2}b$ $\triangle ADS \sim \triangle DSC$ (LW) $\frac{\frac{1}{2}a}{x + \frac{1}{2}b} = 1$ $\frac{1}{2}a = x + \frac{1}{2}b$ $x = \frac{1}{2}a - \frac{1}{2}b$
4p.	3p.	2p.	1p.	0p.	fr.op.										
4%	0%	1%	16%	71%	9%										

Przegląd wniosków z uczniowskich samoocen:

Uczniowie niezbyt chętnie chcieli siebie oceniać. Trudno jest siebie oceniać - to były najczęstsze komentarze uczniów. [E. D.]

Samoocena okazała się trudna dla uczniów, nie bardzo potrafili określać umiejętności, a większość nie miała żadnych pytań do nauczyciela. [I. S.]

Uczniowie wiedzą, że mają zaległości w nauce i nie potrafią określać poszczególnych umiejętności. [G. N.]

SAMOOCENA UCZNIĄ DO ZADANIA NR ...15

Jakie umiejętności badało analizowane przeze mnie zadanie?

wiadomości z gimnazjum z dwoma niewiadomymi

O co chciałbym zapytać nauczyciela lub kolegę w związku z tym zadaniem?

zobczymy zrobili więcej takich zadań, bo dużo osób miało z tym problem

[E. R.]

Niektórzy pisali bardzo ogólnikowo. Uwzględniali, że nie udało im się rozwiązać zadania ze względu na brak znajomości wzorów, mimo, że z zestawu wzorów matematycznych mogli przecież korzystać. [L. A.]

SAMOOCENA UCZNIĄ DO ZADANIA NR ...11

Jakie umiejętności badało analizowane przeze mnie zadanie?

badało czy potraficie obliczyć promień okręgu wpisanego w trójkąt równoboczny w którym wysokość ma długość 12 cm a wysokość $h = \frac{2P}{a+b+c}$ - Promień

Czy udało mi się rozwiązać zadanie – jeśli nie, to jakie problemy napotkałem podczas rozwiązywania zadania?

Nie udało mi się rozwiązać zadanie problem z podstawieniem wzoru

[L. A.]

Rekomendacje:

Test diagnostyczny pokazał braki uczniów zarówno na poziomie umiejętności podstawowych (wymaganie II) jak i złożonych (wymaganie III, IV i V).

Należałoby podjąć działania, aby doskonalić u uczniów **poczucie sprawczości własnego sukcesu** na egzaminie. Nie może być tak, że to głównie nauczyciel martwi się wynikami matury – musimy zmieniać takie przyzwyczajenia zarówno wśród uczniów jak i ich rodziców.

Diagnoza w projekcie Połowa drogi...

Warto:

- **szczegółowo analizować** rozwiązania zadań sprawdzających wiedzę i umiejętności (testy diagnostyczne, matury próbne, sprawdziany) – podczas omawiania wyników sprawdzianów uczniowie, pracując w grupach, opracowują „sztandarowe” rozwiązania wszystkich zadań (każda grupa jednego zadania), z rysunkami, komentarzami, wnioskami – nauczyciel na tej lekcji pełni rolę konsultanta, służy radą i ew. pomocą. Opracowane rozwiązania wiszą w pracowni na przeznaczony do tego tablicy (do następnego sprawdzianu).
- **mobilizować uczniów do wymyślenia** różnych sposobów rozwiązań zadań, choćby nawet miały się różnić sposobem zapisu rozwiązania,
- **polecić analizę błędnych odpowiedzi** w zadaniach zamkniętych,
- **polecić przygotowanie** do każdego zadania listy umiejętności i czynności, które należało posiadać/wykonać, aby zadanie poprawnie rozwiązać,
- ćwiczyć umiejętność analizowania własności obiektów matematycznych, wspierając się rysunkiem, wykresem itp.
- ćwiczyć kreatywne korzystanie z Zestawu wzorów matematycznych,
- usprawniać umiejętność gospodarowania czasem – prezentować różne techniki rozwiązywania testów, w tym różne sposoby rozwiązywania zadań zamkniętych,
- dobrym ćwiczeniem na "rozumienie treści zadania" może być podanie uczniom samej treści (bez polecenia co mają wykonać/obliczyć/wykazać), każdy uczeń na podstawie treści układa polecenie do zadania i je rozwiązuje. Ładnie różnicuje takie zadanie uczniów. Ja czasami stosowałam to jako pracę domową, następnie podczas lekcji najciekawsze zadania uczniowie omawiali i rozwiązywali wspólnie.

Już widzę wpływ tej diagnozy na uczniów posiadających jakieś ambicje. Pisaliśmy już po diagnozie sprawdzian wiadomości i poszedł on zdecydowanie lepiej niż zwykle u osób, które słabo napisały diagnozę a chcą zdawać maturę. [M. S.]

Cytat:

Jedną z ważniejszych ról nauczyciela jest tworzenie pokolenia ludzi myślących. By to zrealizować, **należy przede wszystkim zacząć od siebie, być poszukiwaczem, kimś, kto buduje relacje i znajduje własne metody dotarcia do ucznia** – to ważne słowa wypowiedziane przez Oktawię Gorzeńską, dyrektorkę XVII LO w Gdyni podczas [debaty on-line](#) na temat obecnie wdrażanej reformy w szkołach ponadpodstawowych

Autorzy opracowania:

Grażyna Śleszyńska - kierownik kursu
Beata Wąsowska - Narajczyk – prowadząca kurs
oraz uczestnicy kursu on-line